

Budapesti levél 244

Kedves Barátom!

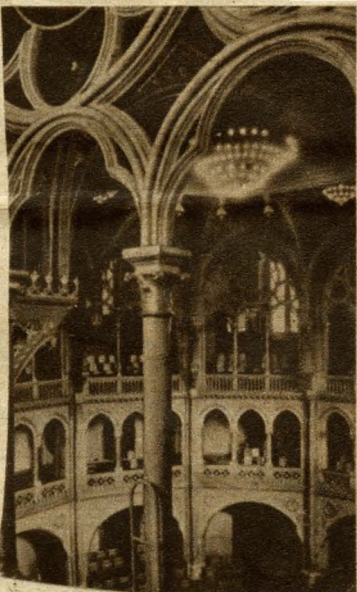
Ide s tova egy esztendeje elküldtem Neked Mikszáth Kálmán »Egy választás Magyarországon« című művét.

— Mikor Nálátok jártam, emlegetted a regényt. Mosolygóan, fejcsóválva hitetlenkedtél. Pedig Mikszáth nem az újjából szopta a mesét. Évtizedekig volt képviselő a régi világban, s a sokat emlegetett »boldog« ferencjózsefi korban, és sokkal cifrább dolgokat is látott. A felszabadulás véget vetett a könyv lapjain kibontakozó kortesvilágnak is. A mai képviselőjelölteink nem ígérnek a választóknak hetedhétországra szóló örök lakodalmat, a kocsmákban sem osztogatnak ingyen pörköltet, bort, senkinek sem törik be a fejét a rendőrök, vagy az ellenjelölt kortesei. Ma fölösleges zaj nélkül, nyugalommal folyik a választások előkészítése, még is figyel az egész ország, s ezért gondoltam, hogy Téged is érdekel, milyen az Országház, a képviselő munkájának otthona és műhelye, s ezúttal az Elnöki Tanácsnak, a Minisztertanácsnak is munkahelye, hiszen Te is választópolgár vagy, szavazattal Te is jelen leszel az új országgyűlés törvényalkotó munkájában.

A Parlament vagy Országháza Budapesten épült, a Lánchíd és a Margithíd között, a pesti dunaparton. Hatalmas tömege az egész jobbparti városrész fölött uralkodó kupola köré csoportosul. Fővárosunk egyik legszebb épülete, Steindl Imre terve szerint épült. Az építkezés 1885-ben kezdődött, tizenkilenc évig tartott és harmincnyolc millió aranykoronába került.

A Parlament építésével egy

A képviselőház ülésterme

időben szinte riasztó gyorsasággal nőttek meg világszerte a nagy városok. Az építészek alig győzték a munkát. A kapitalizmusnak ez a hanyatló korszaka azonban még sem tudott új építészeti stílust teremteni. Az építők a múltba fordultak vissza, régmúlt korok építészeti stílusainak jellegzetességeit újították fel, illetve válogattak különböző stílusok jellegzetességei között, és egy épületen gyakran több korszak stílusjegyeit ke-

Társalgó

verték. Így jött létre az eklektikus stílus (eklektizál — válogat). A parlament is az eklektikus stílus alkotásai közé tartozik. A kupola, az árkádsor, a belső terek részének kiképzése az itáliai reneszánsz formavilágából merít (Itáliának a mai Olaszországot nevezzük, a reneszánsz pedig megújítást jelent), a csúcsívbe futó boltozatok, a sok tornyocska, pillér, szobor és a gazdag kőfaragás pedig a gótikus építészetre jellemző. (A gótika a feudális középkor építészeti stílusa. A legszebb templomok gótikus stílusban épültek. Könnyen felismerhető a csúcsíveiről, a támpillérekről, a gyémanköves ajtókról.)

A legszebb a Parlament, ha a Duna budai oldaláról nézed. A monumentális épület nemcsak tömegével és arányaival hat, hanem azért is, mert építészeti megoldása tökéletes összhangban van a kupola körül, amelytől jobbra ülésezett az alsó- és felsőház. A Kossuth Lajos tér felől az épület kevésbé hat, mert nincs rálátás. Itt csak akkor ragadja meg igazában a látogatót, ha belép a Ház főkapuján és megpillantja a kupolacsarnokba vezető lépcsősort. Vörös és arany itt az uralkodó szín. A

márvány- és bronzdíszítést Lotz Károly falfestményei gazdagítják.

A lépcsőn felhaladva jutunk a lenyűgöző hatású kupolacsarnokba. A merészen égnék szökő gótikus bordázatot 107 méter magasban rózsacsillár zárja le. Ez a terem a Parlament szíve. Itt zajlottak le a múltban állami életünk ünnepélyes eseményei, de ma is itt rendezik meg a szép külsőségeket követelő ünnepségeket, a nagy állami fogadásoknak ez a központja, s például itt osztják ki a Kossuth-díjakat. De nemcsak ko-

Az egykori »Tisztelt Ház« mai tagjai — munkások, dolgozó parasztok, néphez hű értelmiségiek — keveset szónokolnak, annál többet dolgoznak a bizottságokban. Az üléstermet folyosó veszi körül és a képviselők rendelkezésére áll a társalgó és az ebédlő terem is. Az ebédlőben — a Vadászteremben — kisebb országos értekezleteket is szoktak tartani. A Parlament különböző helyiségeiben az idők folyamán sok képzőművészeti érték halmozódott fel. Valóságos múzeum. Mást nem említek, mint Munkácsy Mihály hatalmas méretű olajfestményét, a »Honfoglalás«-t. Érdekessége, hogy Munkácsy, a kor szokása szerint, ráfestette ismerőseit s Árpád vezér környezetében ott látjuk Jókai Mórt is. A »Munkácsy-terem«-ben fogadja az Elnöki Tanács elnöke a megbízó levelüket átadó nagyköveteket, és itt történnek az ünnepélyes kintintetés átadások is.

Több óra hosszat el lehetne sétálni a hatalmas épületben — mondják, hogy egyszer valaki eltévedt, s a lépcsőn szundítva várta meg a reggelt —, s elcsodálkozni azon a pompán, amit az ezeréves fennállását ünneplő ország itt összehalmozott. De nem nyújtom az írást. Befejezésül az épület hatalmas méreteinek értékelésére néhány adatot sorolok fel. Az emeleteket 20 km-nyi lépcső köti össze. 3600 ablaka van. Húsz torony díszíti, s kilencvenöt szobor kívülről. Az épület 265 méter hosszú, 123 méter széles. Kapu 28 nyílik rajta.

Ma a Parlament alkotmányos életünk központja. Itt székel az Elnöki Tanács, a Minisztertanács és az országgyűlés. Tehát ilyenkor, az országgyűlés szünetében sem néptelen az épület. Az országépítés nagy munkája szünet nélkül folyik benne.

Szeretettel köszönt

Vitányi János

Az egykori alsóház kör alakú terem, több karzattal. Alul az elnöki emelvény foglal helyet, körülötte a képviselők padjaival és a miniszterek bársonyszékével. A karzatok a hivatalos és magánlátogatók elhelyezésére szolgálnak. Az ipart, a kereskedelmet és a tudományokat jelképező szobrok hajdan sok vihart láttak. Néha dulakodásig élesedő viták színhelye volt ez a terem, sőt revolverlövés is dörrent benne. Ma itt tartják az országgyűlés üléseit, itt születnek országunk törvényei, a nyugati világ hangos és sokszor durva külsőségei nélkül.